

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา คือ เครื่องมืออันสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ ในด้านการเมืองหรือในด้านสังคมและวัฒนธรรม เพราะการพัฒนาในด้านต่างๆ ดังกล่าว ท้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ และกำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการศึกษา (ม.ล.ปิ่น มาลากุล 2518 : 1)

เนื่องจากการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศดังกล่าว แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 จึงได้กำหนดเป็นแนวนโยบายการศึกษาของรัฐไว้ในข้อที่ 10 ว่า "รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการศึกษาโดยถือว่าการศึกษาที่มีความสำคัญในอันที่มสูงยิ่งแห่งกิจการของรัฐ การจัดการศึกษา เป็นหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะ การจัดการศึกษาทั้งปวงย่อมอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 : 21)

การจัดการศึกษาทุกระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา จะต้องอาศัยหลักสูตร เป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง เพราะหลักสูตร เป็นแผนหรือแนวทางของการจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน ในการที่จะให้ความรู้ ถ่ายทอดวัฒนธรรม การเสริมสร้างทักษะ การปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม และการเสริมสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียนให้พัฒนาไปในทุกๆ ด้าน เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขและสามารถนำเทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติได้ (ทัศนีย์ ศุภเมธี 2527 : 16)

หลักสูตรจะประสบผลสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดหมายหรือไม่ขึ้นอยู่กับขึ้นอยู่กับครูผู้ทำหลักสูตรไปจึงเป็นประการสำคัญ เพราะไม่ว่าหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร เช่น แผนการสอน คู่มือครู หนังสือการเรียนการสอน เช่น หนังสือเรียน แบบฝึกหัด เสริมการอ่านและเอกสารอื่นๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการ หรือทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำขึ้นนั้นจะ

เพียงใดก็ตาม ถ้าครูไม่นำไปใช้ก็ไร้ประโยชน์ ดังนั้นครูจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะบันทึกลงให้
 หลักสูตรสัมฤทธิ์ผล หรือไม่เพียงใด แต่ก่อนที่ครูจะนำหลักสูตรไปใช้ก็อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจะ
 ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้เป็นอย่างดีเสียก่อน ทั้งนี้จึง
 เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องผลิตครูให้มีคุณภาพสามารถที่จะนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 จึงได้ระบุไว้เป็นแนวนโยบายการศึกษาของรัฐข้อ 19
 ว่า รัฐเป็นผู้จัดการฝึกหัดครูทุกระดับ และสิ่งจำเป็นในการผลิตครู เพื่อให้สถาบันการศึกษาทาง
 นี้ครูจะสามารถให้การศึกษากับผู้เรียนด้วยความมุ่งหมาย ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ รัฐจึงใช้
 มาตรการพิเศษคัดเลือกบุคคลที่จะเข้าศึกษาในสถานฝึกหัดครู ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลที่มีสติปัญญา
 ความเหมาะสม และมีความสามารถที่จะเป็นครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 2525 : 27)

วิทยาลัยครูในฐานะเป็นสถานฝึกหัดครู มีหน้าที่ในการผลิตครู เพื่อเตรียมคนเข้า
 สู่อาชีพครูโดยเฉพาะ จึงต้องเตรียมคนที่จะออกไปเป็นครูไว้ให้พร้อมในด้านความรู้ ความเข้าใจ
 มีทัศนคติที่ดี และมีทักษะในการปฏิบัติวิชาชีพครู การผลิตครูของสถานฝึกหัดครูใดก็ตาม สิ่ง
 ที่แสดงถึงคุณภาพของการผลิตครูคือระบบหลักสูตร การฝึกหัดครู ซึ่งประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของการ
 ผลิตครูที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษาชาติ วิธีการจัดการ เรียนการสอนของอาจารย์ใน
 วิทยาลัยครูที่จะช่วยให้จุดมุ่งหมายของการฝึกหัดครูประสบผลสำเร็จ และคุณภาพของผลผลิตคือ
 นักศึกษาคู ซึ่งเป็นสิ่งช่วยให้สามารถประเมินได้ว่าจุดมุ่งหมายและวิธีการจัดการ เรียนการสอน
 สอดคล้องตรงกันมากน้อยเพียงใด และมีคุณค่าแก่การคงไว้ หรือควรต้องปรับปรุงแก้ไข

ในปีพุทธศักราช 2517 วิทยาลัยครูในสังกัดกรมการฝึกหัดครู ซึ่งเปิดสอนในระดับ
 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา และประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ทั่วประเทศมีมติให้เปิดสอนได้
 ถึงระดับปริญญาตรี ประกอบด้วยเป็นระยะที่มีการปรับปรุงการศึกษาทุกระดับ ซึ่งรวมทั้งการฝึกหัดครูด้วย
 ดังนั้นในปีการศึกษา 2517 - 2518 กรมการฝึกหัดครูจึงเห็นสมควรให้ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู
 ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และระดับปริญญาตรีหลักสูตร 2 ปี หลักสูตรการฝึกหัดครู
 ของสภาการฝึกหัดครูทั้งสองระดับนี้ ได้ประกาศใช้ในปีพุทธศักราช 2519 และได้เริ่มใช้มาตั้งแต่ปี
 การศึกษา 2520 ในระหว่างนี้สภาพของสังคม และนโยบายการศึกษาหลายประการได้เปลี่ยนแปลง
 ไป เป็นที่น่าว่ากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตร
 มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ดังนั้น
 กรมการฝึกหัดครูจึงเห็นสมควรให้ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู ซึ่งเป็นหลักสูตร 2 ช่วง คือ ระดับ
 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงช่วงหนึ่ง กับระดับปริญญาตรีศาสตรบัณฑิต อีกช่วงหนึ่ง ให้เป็น

หลักสูตรซึ่งเรียนศึกษาก่อนจนจบปริญญาตรีศึกษาระดับโท ใดในช่วงเกี่ยว

หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูทั้ง 3 ระดับ คือระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 2 ปี และระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี ได้สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกันระหว่างการพัฒนาการฝึกหัดครู การพัฒนาการศึกษาทั่วไป และการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้โดยพิจารณาเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัยเป็นหลักในการพิจารณา (สภาการฝึกหัดครู 2524 : 1)

หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูทั้ง 3 ระดับมีโครงสร้างเหมือนกัน โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาพื้นฐานทั่วไป กลุ่มวิชาชีพครู กลุ่มวิชาเฉพาะ และกลุ่มวิชาเลือกอื่นๆ

กลุ่มวิชาพื้นฐานทั่วไป เป็นกลุ่มวิชาที่มุ่งให้นักศึกษามีความรู้อย่างกว้างขวางในสรรพวิทยาการ และมีคุณธรรม สามารถจะดำเนินชีวิตให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

กลุ่มวิชาพื้นฐานทั่วไป ประกอบด้วย วิชาภาษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย

กลุ่มวิชาชีพครู ครอบคลุมวิชาการศึกษา ซึ่งรวมทั้งหลักการ เทคนิค หรือวิธีการ ที่จะสร้างเสริมความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานทางวิชาการ และความเป็นครูที่ดี

กลุ่มวิชาเฉพาะ ครอบคลุม วิชาเอก วิชาโท เป็นกลุ่มวิชาที่นักศึกษาเลือกเรียนตามความถนัด และความสนใจ เพื่อเป็นเนื้อหาที่จะใช้สอนหรือปฏิบัติงานในหน้าที่บุคลากรทางการศึกษา หรือเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นต่อไปได้

กลุ่มวิชาเฉพาะ ครอบคลุมวิชาศึกษาศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ พลศึกษา สุขศึกษา เกษตรศาสตร์ ดนตรีศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ ทัศนศึกษา นาฏศิลป์ ศิลปศึกษา อุตสาหกรรมศิลป์ อนุบาลศึกษา การศึกษาพิเศษ สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์ทั่วไป

กลุ่มวิชาเลือกอื่นๆ หมายถึงวิชาทั้งหมดที่นักศึกษาอาจจะเลือกเรียนตามความสนใจ และความสมัครใจของตน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสใช้วิจารณญาณด้วยตนเอง และอยู่ภายใต้ความเห็นชอบของวิทยาลัยครูอย่างใกล้ชิด (สภาการฝึกหัดครู 2524 : 7)

จากโครงสร้างของหลักสูตร การฝึกหัดครู ของกรมการฝึกหัดครูดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าการจัดแบ่งกลุ่มวิชาต่างๆ ในหลักสูตร เป็นไปในลักษณะเดียวกันกับการจัดแบ่งกลุ่มวิชาที่องค์การศึกษา

วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เสนอแนะไว้ในรายงานการประชุมภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร การฝึกหัดครูภูมิภาคย่อยครั้งที่สอง ปี ค.ศ. 1971 (Second Sub-Regional Workshop on Teacher Education Curriculum 1971) ที่แบ่งหมวดวิชาของหลักสูตรการฝึกหัดครูออกเป็น 4 หมวด คือ การศึกษาทั่วไป (general education) วิชาการเฉพาะ (area of concentration) วิชาชีพครู (professional education) และวิชาเลือกเสรี ซึ่งจัดเป็นหลักสูตรบูรณาการแบบที่ 2 (intergrate model II) ที่เป็นแบบที่นิยมกันมากที่สุดในการฝึกหัดครูในปัจจุบัน (ประชุมสช อชวอ.ร.ง 2525 : 8)

อันที่ สาระของการจัดแบ่งวิชาในแต่ละกลุ่มวิชาในหลักสูตรการฝึกหัดครู ของกรมการฝึกหัดครูดังกล่าว แสดงให้เห็นว่ากลุ่มวิชาชีพครู เป็นกลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของนักศึกษาครูโดยตรง และเป็นกลุ่มวิชาที่สำคัญที่ทำให้เมื่ออาชีพครูมีความสามารถแตกต่างไปจากผู้มีอาชีพอื่น เพราะเป็นกลุ่มวิชาที่รวมหลักการ เทคนิค และวิธีการที่จะเสริมสร้างความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติ ทนทางการศึกษา และเสริมสร้างความเป็นครูที่มีความรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ของตน จึงกล่าวได้ว่า กลุ่มวิชาชีพครูในหลักสูตรการฝึกหัดครูของสภากาการฝึกหัดครูนั้นเป็นกลุ่มวิชาชีพโดยตรงของนักศึกษาครูนั่นเอง ส่วนกลุ่มวิชาพื้นฐานและกลุ่มวิชาเฉพาะนั้นเห็นว่าเป็นกลุ่มวิชาที่มุ่งส่งเสริมลักษณะนิสัยและความรู้ทางวิชาการ โดยส่วนตัวของนักศึกษาครูมากกว่า แม้ว่าโดยจุดมุ่งหมายปลายทางแล้ว กลุ่มวิชาทั้งหมดจะมีส่วนช่วยเสริมสร้างความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ครูควบคู่กัน

ในกลุ่มวิชาชีพครูนั้นประกอบไปด้วยวิชาทางการศึกษาหลายวิชาเป็นต้นว่า วิชาเกี่ยวกับจิตวิทยา วิชาเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นทางการศึกษา วิชาเกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา วิชาเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบและประเมินผลและวิชาเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน เป็นต้น

วิชาชีพครูที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนในแต่ละระดับหลักสูตรมีดังนี้

1. ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง ประกอบด้วยวิชา ศึกษา 131 หลักการสอนและเตรียม ประสพการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ ศึกษา 231 วิธีสอนกลุ่มทักษะ ศึกษา 232 วิธีสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสพการณ์ชีวิต และศึกษา 233 หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา

2. ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี ซึ่งเคยเรียนวิชาเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงมาแล้ว จะต้องเรียนวิชาเกี่ยวกับหลักสูตรเพิ่มอีกให้แก่ วิชา ศึกษา 431 หลักสูตรและ

แบบเรียนมัธยมศึกษา ศึกษา 431 วิธีสอนวิชาเอก และศึกษา 433 วิธีสอนวิชาโท (สำหรับ
นักศึกษาที่เรียนวิชาโท)

3. ระดมปริญญาตรี 4 ปี ประถมทวิศึกษา ศึกษา 131 หลักสูตรสอนและเขียน
ประมวลวิชาสหภาคปฏิบัติ ศึกษา 233 หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา ศึกษา 335
หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ศึกษา 431 หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา ศึกษา 432
วิธีสอนวิชาเอก ศึกษา 433 วิธีสอนวิชาโท (สำหรับนักศึกษาที่เรียนวิชาโท) และศึกษา 435
ทักษะและเทคนิคการสอน

กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีวิทยาลัยครูในสังกัด 36 แห่งเป็นผู้รับผิดชอบ
ขอในการผลิตครูในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา กล่าวคือจะรองรับนิคมฯ ทั้งทางด้าน
ปริมาณครูที่จะผลิตให้พอกับความต้องการของการเติบโตทางการศึกษาของชาติ และรับนิคมฯ
คุณภาพของครูที่สมการฝึกหัดครูปฏิบัติให้สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นครูให้เป็นผู้มีคุณสมบัตินี้เหมาะสม
ที่จะเป็นผู้สั่งสอนอบรมเยาวชนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เกี่ยวกับหลักสูตรแล้ว
จะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร เพียงพอที่จะนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2527 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้สรุปปัญหาเกี่ยวกับ
กระบวนการเรียนการสอน และหลักสูตรของการฝึกหัดครูว่า กระบวนการเรียนการสอนในสถาบัน
การฝึกหัดครู ยังเน้นภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ ขาดการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ
เป็นผลให้ผู้จบการศึกษาไม่สามารถปฏิบัติการสอนได้ก็เท่าที่ควร

จากผลการวิจัยเพื่อประเมินการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 พบว่าผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (60 %) สาเหตุที่หลักสูตรไม่ประสบ
ผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ มีสาเหตุหลายประการ แต่สาเหตุประการหนึ่ง ซึ่งครูในกลุ่มตัวอย่าง
ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ครูผู้สอนไม่เข้าใจความต้องการของหลักสูตร ไม่เข้าใจเรื่องจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรมและยังฝึกการสอนแบบเดิม ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามความ
ต้องการของหลักสูตร และไม่เข้าใจในเรื่องการวัดผลประเมินผล (กรมวิชาการ 2523 : 84)

จากผลการวิจัยเพื่อศึกษานโยบาย อุปสรรค และแนวทางที่จะปรับปรุง และส่งเสริมคุณภาพ
ของการประถมศึกษาเมื่อ พ.ศ. 2524 พบว่า องค์ประกอบที่เป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่มีผล

กระทบต่อคุณภาพของการประถมศึกษาประการหนึ่งคือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ชำนาญความรู้ความ
เข้าใจในเรื่องหลักสูตร (กรมวิชาการ 2524 : ๑)

จากรายงานการวิจัยสภาพการ เรียนการสอนวิชาการงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้นตามหลักสูตร พ.ศ. 2521 ผลของการวิจัยพบว่า ครูที่สอนวิชาการงานมีความรู้ในเรื่อง
หลักสูตรวิชาการงานน้อย มีจำนวนมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 56.15) ส่วนครูที่มีความรู้ในเรื่อง
หลักสูตร เป็นอย่างมีจำนวนน้อย (ร้อยละ 10.69) จำนวนครูที่เหลือ (ร้อยละ 33.16)
มีความรู้ในเรื่องหลักสูตรในระดับปานกลาง (กรมสามัญศึกษา 2526 : 76)

จากผลการวิจัยได้พบปัญหาที่เกิดขึ้นในสถาบันการฝึกหัดครูและจากการศึกษาค้นคว้า
ผลและการวิจัยเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาดังกล่าว
แสดงให้เห็นว่าการจัดการการฝึกหัดครูยังประสบปัญหาที่จะต้องหาวิธีการแก้ไขประกอบด้วยครูใน
ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไป
ใช้ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ผู้วิจัยในฐานะมีส่วนเกี่ยวข้อง และรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนเกี่ยวกับหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ในสหวิทยาลัยศรีอยุธยาที่มีความสนใจที่จะศึกษา
ว่านักศึกษาในสหวิทยาลัยศรีอยุธยาที่ได้ศึกษาวิชาเกี่ยวกับหลักสูตรไปแล้วจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับ
การนำหลักสูตรไปใช้อย่างไร เนื่องจากยังไม่มีใครได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มาก่อน หวังว่า
ผลของการวิจัยนี้จะ เป็นแนวทางแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการฝึกหัดครูจะได้นำไปพิจารณา
พัฒนาการเรียนการสอน และปรับปรุงหลักสูตร ส่วนที่ยังบกพร่องให้เหมาะสมในอันที่จะเป็นผลให้
การเรียนการสอนวิชาเกี่ยวกับหลักสูตรในสหวิทยาลัยศรีอยุธยาบรรลุผลตามจุดหมายที่วางไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ของนักศึกษาในสหวิทยาลัย
ศรีอยุธยา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ของนักศึกษาใน
สหวิทยาลัยศรีอยุธยา รุ่นที่จะสำเร็จการศึกษาในปลายปีการศึกษา 2528 โทแม็ขอบเขตของการวิจัย
ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์หลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง ระดับปริญญาตรี

หลักสูตร 4 ปี แบ่งออกเป็นค่านไค้ดังนี้

1. ค่านหลักสูตร (ความหมาย ความสำคัญ จุดหมาย หลักการ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระ การนำไปใช้ และการประเมินผล)
2. ค่านเอกสารประกอบหลักสูตร
3. ค่านสื่อการเรียนการสอน
4. ค่านการเตรียมการสอน
5. ค่านการจัดปัจจัยและแหล่งวิทยาการ เพื่อสนับสนุนการสอน
6. ค่านการดำเนินงานในห้องเรียน
7. ค่านเทคนิควิธีสอน และทักษะที่นำมาใช้ในการสอน
8. ค่านการให้หลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น
9. ค่านกระบวนการเรียนการสอน และการสอนผสมเสริม
10. ค่านการวัดผลและการประเมินผลการเรียน

คำนิยาม

ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การที่นักศึกษามีความสามารถในการแปลความ ที่ความ ขยายความ และสรุปความ จากความรู้ ความจำ เกี่ยวกับหลักสูตรที่ได้ศึกษามา โดยทศมคำถาณาว่า จะต้องนำไปปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอย่างไรจึงจะสามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้ประสิทธิภาพบรรลุจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาในสหวิทยาลัยศรีอยุธยาที่เรียนสายวิชาชีพครูในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 2 ปี และระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี รุ่นที่จะสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2528

สหวิทยาลัยศรีอยุธยา หมายถึง วิทยาลัยครูที่รวมกันเป็นกลุ่มเพื่อดำเนินงานร่วมกันตามข้อบังคับสภาการฝึกหัดครู ว่าด้วยกลุ่มวิทยาลัยครู พ.ศ. 2528 ประกอบด้วยวิทยาลัยว่าไพพรรณี วิทยาลัยครูระเชิงเทรา วิทยาลัยครูเทพสตรี วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา และวิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครู

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยนี้จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้มีการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกี่ยวกับหลักสูตรของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา
2. ผลของการวิจัยนี้ จะใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรวิชาที่เกี่ยวกับหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรสายวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยศรีอยุธยา รุ่นที่จะสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2528 มีจำนวนทั้งสิ้น 2552 คน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1.1.1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงจำนวน 952 คน
- 1.1.2 ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี จำนวน 1010 คน
- 1.1.3 ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี จำนวน 590 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร ดำเนินการดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างประชากรของแต่ละระดับหลักสูตรใช้วิธีคำนวณโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973 : 725) คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร

ผลของการคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างประชากร มีจำนวนทั้งสิ้น 805 คน ดังนี้

1. ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง จำนวน 280 คน
2. ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี จำนวน 294 คน
3. ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี จำนวน 231 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งใช้ลำตัวขึ้นในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้

จากเอกสาร และตำราต่างๆ

2. กำหนดหัวข้อโครงสร้างของแบบสอบถาม

3. นำหัวข้อโครงสร้างของแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

4. สร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม

เป็นแบบที่ตรวจสอบ (check list)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความเข้าใจในการนำหลักสูตรไปใช้ ลักษณะของแบบสอบถาม

เป็นแบบเลือกตอบ (multiple choices)

5. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และให้ผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 2 ปี และระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี รุ่นที่จะจบการศึกษาในปีการศึกษา 2528 ในวิทยาลัยครูจันทระเกษม และวิทยาลัยครูสวนสุนันทา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

6. นำแบบสอบถามฉบับทดลองใช้ มาหาความเชื่อมั่น (reliability)

ความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกวิทยาลัยครู โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอนแต่ละวิชาเอก และอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งออกนิเทศน์ศึกษาส่วนหนึ่งก็ออกฝึกสอนในภาคปลายของปีการศึกษา 2528 ให้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา โดยเสนอแนะให้อาจารย์จัดให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามทันทีเมื่อได้รับแบบสอบถาม และเมื่อตอบเสร็จแล้วให้เก็บทันที นอกจากนี้ในแบบสอบถามก็ได้ชี้แจงให้นักศึกษาทราบว่า ขณะที่ตอบไม่ต้องพูดคำหรืออธิบายผู้อื่น ทั้งนี้ก็เพื่อให้ข้อมูลที่เกิดจากความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ของนักศึกษาริจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์คำนวณค่าทางสถิติ ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ของนักศึกษาทั้ง 3 ระดับ
 - 2.1 หาค่าร้อยละของจำนวนผู้ที่มีความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ โดยเสนอเป็นรายค่าน และรวมทุกค่าน
 - 2.2 หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของคะแนนความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในแต่ละค่าน และรวมทุกค่าน
 - 2.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในแต่ละค่าน และรวมทุกค่าน
 - 2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ในแต่ละค่าน และรวมทุกค่านระหว่างนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาระดับสูง ระดับปริญญาตรีหลักสูตร 2 ปี และระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ด้วยค่า F และถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันก็จะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') และการเสนอผลการวิจัย เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ลำดับขั้นตอนของการเสนอผลการวิจัย

การเสนอรายงานการวิจัย มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำนิยาม ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย
- บทที่ 2 เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล
- บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ ตลอดจนขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ส่วนรายละเอียดอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย หลักฐานที่กลุ่มตัวอย่างศึกษา รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ใกล้เคียงไว้ในภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย